

Emri i Lëndës : Hyrje në Gjuhësi

Kodi	Tipi	Semestri	Leksione (orë/javë)	Seminare (orë/javë)	Lab (orë/javë)	Kredite	ECTS
ELL 104	A	Pranverë	3.00	0.00	0.00	3.00	5.00
Lektori	Arti Omeri, PhD						
Asistenti							
Gjuha e kursit	Anglisht						
Niveli i lëndës	Bachelor						
Përshkrimi	Ky kurs është një hyrje në teorinë dhe metodologjinë e linguistikës, që është studimi shkencor i gjuhës. Studentët do të mësojmë rreth degëve kryesore dhe aplikimeve të linguistikës -fonetikën, fonologjinë, morfologjinë, sintaksën dhe semantikën -duke eksploruar natyrën komplekse të gjuhës së njeriut nga perspektivat biologjike dhe shoqërore. Ne do ta shikojmë diturinë e gjuhës si një element të njoftes së njeriut, dhe do të zhvillojmë aftësitë e nevojshme për të analizuar dhe kuptuar të dhënat linguistike bazë.						
Objektivat	Sociolinguistika synon të studiojë efektet e përdorimit të gjuhës brenda shoqërive dhe efektet reciproke të organizimit shoqëror dhe konteksteve shoqërore në përdorimin e gjuhës.						
Konceptet Kryesore	-Fonemat -Fonologjia -Morfologjia -Sintaksa -Semantika -Pragmatika -Gjuha dhe Kultura						

Programi i Lëndës

Java	Tema
1	Hyrje në disiplinën e gjuhësise: Çfarë është gjuhësia, pse e studiojmë atë? Çfarë është gjuha, aspektet e njoftes së një gjuhe dhe modaliteti gjuhësor.
2	Fonetika: Tingujt e gjuhës. Çfarë është fonetika, tingujt e të folurit, zanoret dhe bashkëtingëlloret angleze. Diskutimi i tingujve të të folurit në gjuhë të tjera dhe krahasimi me gjuhën tonë amtare. Fonetika e gjuhëve të shenjave.
3	Fonologjia: Çfarë është fonologjia dhe cilat janë disa rregulla fonologjike? Mësimi rreth fonemave dhe alofoneve. Si të zgjidhni problemet e fonologjisë?
4	Ushtime të zgjedhura nga Fonetika dhe Fonologjia
5	Morfologjia: Fjalët e gjuhës. Fjalët dhe formimi i fjalëve: Natyra e leksikut. Proseset morfoloqjike dhe llojet morfoloqjike të gjuhëve.
6	Sintaksa: Idetë themelore të sintaksës dhe vjetitë e saj. Konstituenca dhe kategoritë sintaksore. Vizatimi i strukturave dhe diskutimi i paqartësive të fjalive.
7	Morfologji dhe Sintaksë ushtime të zgjedhura
8	Provim Gjysmëfinal
9	Semantika: Një përbledhje e Semantikës dhe kuptimit të fjalëve. Diskutojmë rreth semantikës kompozicionale: Vendosja e kuptimeve.
10	Pragmatika: gjuha në kontekst dhe rregullat e bisedës. Nxjerrja e përfundimeve.
11	Ushtime të përzgjedhura nga Semantika dhe Pragmatika
12	Përvetësimi i gjuhës: Teoritë e përvetësimit të gjuhës. Përvetësimi i tingujve të të folurit, fonologjisë, morfologjisë, sintaksës dhe kuptimit të fjalës. Si të rriturit flasin me fëmijët e vegjël dhe përvetësimi i dy gjuhëve njëkohësisht.

13	Gjuha dhe shoqëria: Shumëgjuhësia shoqërore dhe huazimet në anglisht. Flasim rreth pidgins dhe creoles. Diskutojmë rreth rezikimit të gjuhës dhe vdekjes së gjuhës.
14	Prezantimi i projekteve të studentëve
15	Përsëritje dhe praktikë për provimin final
16	Provim Final
Parakushtet	Studenti duhet të frekuentojë lëndën në masën minimale prej 75%.
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> Dawson, H., & Phelan, M. (2016). Language files: Materials for an introduction to language and linguistics,(12th edition), Columbus The Ohio State University Press Fromkin, V., Rodman, R., & Hyams, N. (2013). An introduction to language, (10th edition), Cengage Learning.
Referenca të tjera	<ul style="list-style-type: none"> Fasold, R. W., & Connor-Linton, J. (Eds.). (2014). An introduction to language and linguistics. Cambridge University Press.
Rezultatet e Lëndës dhe Kompetencat	
1	Studentët njihen me konceptet themelore të gjuhësisë
2	Studentët pajisjen me njohuritë bazë mbi disiplinat mikro - gjuhësore
3	Studentët ndërgjegjësohen mbi çështjet gjuhësore dhe zgjidhjen e ushtrimeve për çdo nëndisiplinë
4	Studentët fitojnë kompetencë dhe aftësi të plota në dallimin mes disiplinave
5	Studentët aftësohen në analizën dhe gjykimin e hollë në çështjet mikro - gjuhësore

Mënyra e Vlerësimit të Lëndës

Notat e Ndërmjetme	Sasia	Përqindja
Gjysmë finale	1	40
Kuize	0	0
Projekte	0	0
Projekte semestrale	0	0
Punë laboratori	0	0
Pjesëmarrja në mësim	1	15
Kontributi i notave të ndërmjetme mbi vlerësimin final	55	
Kontributi i provimit final mbi vlerësimin final	45	
Total	100	

Ngarkesa ECTS (Në Bazë të Ngarkesës së Studentit)

Aktivitetet	Sasia	Kohëzgjatja (orë)	Ngarkesa Totale (orë)
Kohëzgjatja e kursit (Duke përfshirë edhe javën e provimeve : 16x Orët totale të kursit)	16	3	48
Orët e studimit jashtë klase (Parapërgatitje, Praktika etj)	14	3	42
Detyra	0	0	0
Gjysmë finale	1	15	15
Provimi final	1	20	20
Të tjera	0	0	0
Ngarkesa totale e orëve			125
Ngarkesa totale e orëve / 25 (orë)			5.00
ECTS			5.00